

Conceptes artístics bàsics

Sitio: [Cursos IOC - Batxillerat](#)

Imprimido por: Invitado

Curso: Història de l'art (autoformació IOC)

Día: viernes, 11 de febrero de 2022, 19:45

Libro: Conceptes artístics bàsics

Descripción

Conceptes artístics bàsics

Tabla de contenidos

- 1. Què és l'art?**
- 2. Per què és important l'art?**
- 3. Funcions i experiències artístiques**
- 4. Com comentar una obra d'art**
- 5. Proposta esquema Departament**

1.Què és l'art?

Si partim estrictament de la definició etimològica, art deriva de la paraula llatina "ars" que feia referència a una tècnica o habilitat manual o intel·lectual. Més endavant dels conceptes de tècnica i habilitat van sorgir les diferents disciplines artístiques. Aquesta definició inicial amb l'evolució de la història de l'art ha generat una visió molt més ampla del que és l'art. Així doncs, actualment es considera una obra d'art a una obra realitzada per un artista amb finalitats estètiques, tot i això és una definició força oberta.

A poc a poc al llarg de l'evolució artística ens trobem amb diferents tipus d'art, noves tècniques artístiques, noves concepcions com la introducció de noves possibilitats tecnològiques...i una infinitat de visions i conceptes que anirem veient al llarg de l'estudi dels diferents estils.

Poder alguns de vosaltres simplement "no us agrada l'art" i és un pas més per l'obtenció del títol de batxillerat, però si ens parem a pensar: **Per què és important l'art?**

Els éssers humans són curiosos per naturalesa i busquem conèixer i entendre el que ens envolta

2.Per què és important l'art?

Si observem les diferents civilitzacions al llarg de la història, totes elles han volgut expressar els seus sentiments ja sigui amb paraules, sons o colors i ho han fet amb diverses finalitats; ja siguin religioses, comunicatives, artístiques o expressives. El resultat de totes aquestes expressions ja siguin peces de música, teixits o obres pictòriques s'han considerat obres d'art. El concepte d'obra d'art veurem que ha anat variant al llarg de cada etapa: dins d'una mateixa cultura fins i tot una obra d'art pot generar opinions contradictòries. El que mai hem d'oblidar però és que **l'art ens envolta i està present en el nostre entorn i no tothom el percep de la mateixa manera. L'art ens ajuda a expressar les nostres emocions , a entendre el nostre interior i el nostre entorn. Les imatges ens permeten plasmar i realitzar les nostres idees...**

3.Funcions i experiències artístiques

Com hem vist, l'art respon a una necessitat humana d'expressar-se. Al llarg de la història totes les civilitzacions han manifestat les seves emocions d'una manera o altra per comunicar-se. Així doncs, podem deduir que l'art parteix d'una finalitat. A través de l'art l'home plasma els seus sentiments, les seves experiències representant-ho a partir dels símbols i l'estètica de la seva època. No totes les obres d'art tenen la mateixa funció, com veurem més endavant trobarem obres amb una funció religiosa, política, utilitària, comunicativa...però totes elles tenen en comú el voler representar la percepció del món que tenen en aquell moment.

L'art ens ajuda a transmetre les nostres emocions i a representar les nostres idees

Tots nosaltres, ho podem fer. De fet, sense ser-ne conscients en molts casos vivim una experiència estètica amb el nostre entorn. Una **experiència estètica** és "trobar-nos" amb el món a través dels sentits produint-nos un plaer i un coneixement peculiar. No sempre serà a partir d'un quadre o escultura...també pot ser veient una nit estrellada, la llum del capvespre o una olor...

Veure art ens ajuda i ensenya a tenir experiències estètiques

4.Com comentar una obra d'art?

Ara ja sabem que és l'art, per què és important i que pot arribar a tenir diferents funcions. En els lliuraments posteriors anirem analitzant de manera específica com s'analitza detalladament una obra arquitectònica, escultòrica i pictòrica: **Però com començar a comentar una obra d'art?**

Fixa't en el quadre, que hi veus? " La rendició de Breda", de Velázquez

Què és? de què està feta?: Identificació de l'obra

- En primer lloc hem d'identificar l'objecte que anem a analitzar.: ja sigui una arquitectura,pintura,escultura,teixit,ceràmica. En un segon moment ens hem de preguntar quina funció té. Per exemple: una arquitectura pot tenir una funció religiosa (església, temple), civil (palau, ajuntament...), commemorativa (columna arc de triomf...), lúdica, miliar...(aquest apartat respondria a la pregunta: què és?)
- Tanmateix, un cop hem indicat què és, hem de comentar les dades bàsiques de l'obra, realitzant una **fitxa tècnica** de la mateixa : titol, autor (biografia opcional), cronologia, tipologia, tècnica, material, sistema constructiu, mides, estil, localització. Aquestes dades variaran en algun punt si l'obra que analitzem és arquitectònica, escultòrica o pictòrica.
- En comentar els materials ens hem de parar a reflexionar si aquests condicionen el resultat de la forma (no és el mateix el granet que la fusta, el marbre que la pedra...) i en el contingut (un edifici de pedra dona una impressió de més força que un de fusta). La llista de material és extensa, encara que en cada apartat (arquitectura, pintura, escultura) es recorria a uns materials determinats fins a inicis del segle XX quan els artistes van començar a utilitzar matèries noves dins la seva especialitat. (aquest apartat respondria la pregunta, de què està fet?)

Com està feta? Anàlisi formal i estilístic de l'obra

- Identificat l'objecte,hem de passar a analitzar la forma que presenta. Aquesta forma serà el resultat del tractament, manipulació, combinació...dels diferents materials que hem analitzat abans. Per tant estem responenent a la pregunta: Com està fet? és a dir quin és el resultat o la seva forma i relacionar aquest resultat amb un estil artístic. Cada un dels tres apartats, arquitectura, pintura i escultura, tracta i projecta els materials de manera diferent i això és el que genera estils artístics diferents. Per exemple: l'arquitectura crea espais interiors i es projecta en un volum exterior. L'escultura treballa també en tres dimensions i ocupa un espai volumètric; en canvi la pintura materialment té únicament dues dimensions (alt i ample) però pot construir un espai fictici en el seu interior quan representa un paisatge.
- Bàsicament hem de veure com està organitzat l'espai (tant interior com exterior) que a l'arquitectura i escultura és un espai real i en pintura fictici. En la pintura és el resultat de la combinació de la línia, la llum i el color. La combinació de l'organització d'espai, línia, llum i color és el que s'anomena **composició**.
- La composició ha anat variant al llarg del temps i és la que determina cada estil artístic constituint les seves característiques pròpies. La composició, que és el resultat final de l'obra, presenta uns trets diferents segons l'estil (proporcions, moviment, tensió/ritme, harmonia...) que s'ajustaran al gust estètic de cada època. Per entendre'ns, no és la mateixa composició de la Torre Agbar que la Pedrera, o l'Escola d'Atenes de Rafael que les Senyorettes d'Avinyó de Picasso...

- Analitzats els components que formen l'obra, ja estariem en disposició de dir a quin **estil** pertany ja que la seva composició ha de coincidir amb les característiques de un dels estils artístics històrics.

Què representa? Tema significat i funció

Una vegada analitzada la part material de l'obra, hem de passar a llegir què ens vol comunicar, és a dir, el contingut: què representa? Per analitzar-ho ho fem a partir de 3 nivells d'anàlisi:

- **Nivell pre-iconogràfic:** en aquest punt hem d'enumerar tots els elements identificables que apareixen en l'obra. Fixa't en aquest quadre: la Rendició de Breda, de Velázquez: què hi veus? En aquest cas, veiem dos individus al centre ricament vestits, un dels quals entrega una clau a l'altre. A l'esquerra un grup de soldats en desordre, i a la dreta un grup amb llances llargues. Al fons un paisatge amb columnes de fum. L'escena es presa des d'una altura perquè la línia d'horitzó es veu alta. Baix a mà dreta un paper amb el nom de l'artista.
- **Nivell iconogràfic:** Aquest apartat és una interpretació dels elements que hem enumerat en l'anterior, és a dir, el **tema**. El tema és l'assumpte de l'obra, que en aquest cas per exemple és l'entrega de la clau d'una ciutat (Breda) que s'ha rendit per part del seu cap (J.Nassau). Li entrega al vencedor (A. Espinola) general espanyol que apareix al centre de la composició. Per tant el tema és la victòria dels terços espanyols. Un encàrrec de la Cort.
- **Nivell iconològic:** En apartat hem d'interpretar què és el que ens vol dir l'artista, el que diu més enllà del que el tema representa tot analitzant el **significat** dels diferents elements de l'obra. En el cas de l'exemple Velázquez contrasta aquest acte que sembla cortesà (tothom va ben vestit, tot està ordenat i amb actituds cavalleresques) amb la realitat de la guerra representada al fons del quadre (pillatge, incendis, agressions...)la guerra és ple que manen un acte oficial més que per la gent senzilla que pateixen destrucció i desolació.

Per acabar caldria comentar la **funció** de l'obra, que com s'ha comentat en apartats anteriors pot ser diversa (utilitària, religiosa, política, estètica...)

Quan, qui i on es va fer l'obra? context històric i artístic

Aquest apartat respondria a la documentació /context de l'obra. En molts casos les obres són anònimes, no s'en coneix l'autor, però podem adscriure-les a un estil i això és molt important. En el cas concret de les obres que entren a les PAU totes venen documentades en els llibres de text.

- El primer que hem de comentar fa referència al **context històric** de l'obra desde diferents punts de vista, és a dir, el context polític, religiós, social,econòmic...també és bo assenyalar si l'obra ha estat restaurada o ha patit canvis significatius.
- En un segon terme hem d'analitzar el context artístic de l'obra i situar-la dins l'Història de l'Art, és a dir, el **context artístic**. A quin estil pertany, per què es va fer l'obra, qui la va encarregar, quina és la seva importància artística dins l'art...són algunes preguntes que hem de respondre.

Un cop citada la importància de l'obra dins la història de l'art i dins la carrera del mateix autor, mai podem oblidar de comentar quines **influències** ha rebut en relació a altres obres anteriors; i si aquesta obra ha exercit influència posteriorment i ha servit de **model** a alguna obra.

Finalment comentar existeixen diverses maneres de comentar una obra d'art, diferents esquemes però en general tots porten aquests punts. Poden en diferent ordre però de contingut similar.

En el següent enllaç trobareu la proposta que fa el Departament per a realitzar un anàlisi d'una obra d'art.

Tal com diu el document, **és una proposta, és a dir, no invalida d'altres aproximacions** de com comentar una obra d'art que també us poden ser vàlides.

Tingueu present però que qualsevol estructura que utilitzeu cal que s'estructuri o contingui aquests punts:

- Fitxa tècnica
- Context històric i cultural
- Lectura formal i anàlisi estilística
- Interpretació conceptual

Esquema anàlisi obres- Departament, curs 2019-20

